

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum
2022-01-21Er beteckning
U2021/04610Vårt tjänsteställe, handläggare
Lisa Eurén Höglund,
lisa.eurenhoglund@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande

Försvarsmakten har beretts tillfälle att yttra sig över Rymdlagsutredningens betänkande (2021:91) *En ny rymdlag* och lämnar följande kommentarer.

5 En ny lag om rymdverksamhet, 5.4 Lagens syfte

Försvarsmakten tillstyrker att det införs en ny rymdlag med föreslaget dubbelt syfte, dvs dels att främja svensk rymdverksamhet, dels att säkerställa Sveriges säkerhet och andra utrikes- säkerhets och försvarspolitiska intressen.

6.5 Verksamhet som omfattas av lagen

Såsom anges i utredningen finns det inte någon internationellt accepterad avgränsning av rymden. Försvarsmakten instämmer i utredningens bedömning att det är olämpligt att införa en sådan avgränsning i den nya lagen, och att det skulle riskera att föregripa en folkrättslig definition eller i vart definiera Sveriges position folkrättsligt på ett sätt som inte är önskvärt. Försvarsmakten menar emellertid att det ändå kan uppfattas som att utredningens förslag innehåller en sådan avgränsning genom den i lagen föreslagna definitionen av rymdföremål. Försvarsmakten anser att det finns en stor risk att definitionen av rymdföremål kan uppfattas som svensk position vad avser definitionen av rymden. Detta riskerar att medföra konsekvenser som vi idag inte kan överblicka mot bakgrund av den snabba teknikutvecklingen och att det, precis som utredningen konstaterar, är svårt att förutse framtida verksamhet i rymden.

Försvarsmaktens uppfattning är därmed att de i lagen införda definitionerna av rymdverksamhet respektive rymdföremål bör anges utan avgränsningar avseende höjd.

(LEH)

6.5.3 Behov av gränsdragning mot annan verksamhet

Försvarsmakten har inget att erinra mot de begränsningar som införs i lagen vad gäller vilka verksamheter som ska omfattas av dess tillämpningsområde. Försvarsmakten vill dock framhålla behovet av att den föreslagna rymdlagens förhållande till luftfartsregeringen, inklusive det militära luftfartssystemet, klargörs i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Försvarsmakten noterar att Säkerhetspolisen under utredningen lyft frågan om reglering av s.k. nedlänk. Försvarsmakten anser, som utredningen, att frågan om, och i så fall hur, nedlänk bör regleras behöver utredas vidare.

7.3.1 Verksamhet som ska omfattas av tillståndsplikt

Försvarsmakten tillstyrker samtliga utredningens förslag avseende vilken verksamhet och vilka aktörer som ska omfattas av krav på tillstånd, inklusive att även överlåtelse av rymdverksamhet eller rymdföremål ska omfattas av den nya lagen.

Försvarsmakten tillstyrker utredningens förslag att även statlig rymdverksamhet bör omfattas av tillståndskravet. Det framstår som rimligt och nödvändigt mot bakgrund av lagens säkerhetssyfte. Enligt Försvarsmaktens bedömning är det dock viktigt att de föreslagna undantagen från tillståndsplikt för myndigheter under Förvarsdepartementet införs och att denna verksamhet också undantas från tillsyn i enlighet med utredningens förslag.

7.3.6 Allmänna villkor för tillstånd

Försvarsmakten tillstyrker utredningens förslag om att det ska vara möjligt att förena tillstånd med villkor och att dessa villkor ska kunna syfta till att garantera säkerhetsaspekter.

Försvarsmakten tillstyrker även regleringen som är avsedd att hindra så kallade ”dolda ägarskap”, dvs att tillstånd kan förenas med villkor som anger att ägarförändringar i verksamheten som innebär att en ny ägare innehar en viss andel av aktierna eller en viss andel av rösterna, ska anmälas till tillsynsmyndigheten.

7.3.5 Samråd i tillståndsärenden

Mot bakgrund av lagens syfte att säkerställa Sveriges säkerhet och andra utrikes-säkerhets- och försvarspolitiska intressen vill Försvarsmakten särskilt understryka vikten av att Försvarsmakten ska lämna samråd innan tillstånd meddelas. Försvarsmakten vill vidare understryka vikten av möjligheterna för Försvarsmakten att påkalla att tillstånd återkallas och att överklaga beslut. Försvarsmakten tillstyrker således utredningens förslag i dessa delar.

Försvarsmakten delar utredningens bedömning att uppgifterna som samrådsmyndighet inledningsvis kan genomföras inom ramen för myndighetens löpande arbete och med de befogenheter som myndigheten har enligt sin instruktion.

9.3.4 Tillsynsområde och tillsynsmyndighet

Försvarsmakten har inget att erinra mot att Rymdstyrelsen utpekas som såväl tillståndsgivande som tillsynande myndighet. Försvarsmakten konstaterar dock att den föreslagna ordningen kommer att ställa stora krav på Rymdstyrelsens möjligheter att organisera sig på ett sätt som garanterar att de olika verksamheterna hålls separerade.

9.3.6 Bistånd av annan myndighet

Försvarsmakten tillstyrker även förslaget att tillsynsmyndigheten får möjlighet att begära bistånd av bl.a. Försvarsmakten för genomförande av tillsyn av tillstånd enligt den nya lagen. Försvarsmakten är emellertid av uppfattningen att skyldigheten att lämna stöd till tillsynsmyndigheten av rymdverksamhet bör begränsas till Försvarsmaktens befintliga resurser och endast i den mån det inte hindrar den ordinarie verksamheten, samt att Försvarsmaktens kostnader för stödet bör finansieras av en del av den avgift som tillsynsmyndigheten tar ut.

15.5 Sekretessbrytande bestämmelser för samrådsmyndigheterna, 15.6 Uppgiftsskyldighet för Rymdstyrelsen

Försvarsmakten har inget att erinra mot utredningens förslag på särskilda sekretessbrytande bestämmelser och tillhörande uppgiftsskyldighet för Rymdstyrelsen. Försvarsmakten vill dock i sammanhanget påtala att dessa bestämmelser inte utesluter sedvanlig tillämpning av de allmänna sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. OSL, för det fall myndigheterna har behov av att utbyta sekretessbelagd information som inte omfattas av de nu föreslagna särskilda bestämmelserna.

Försvarsmakten har i övrigt inga synpunkter på utredningens förslag.

I beredningen av detta yttrande har major Anders Broberg, LEDS INRI, LEDS JUR, Lena Liman, LEDS CIO, representant från MUST, och major Peter Sturesson, FS deltagit.

Detta yttrande har beslutats av chefsjurist Carin Bratt. I den slutliga handläggningen har deltagit tf. sektionschef Charlotta Viktorin och, som föredragande, försvarsjurist Lisa Eurén Höglund.

Chefsjurist Carin Bratt

Lisa Eurén Höglund

Sändlista

Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) u.remissvar@regeringskansliet.se
Försvarsdepartementet (för kännedom)

För kännedom

Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Totalförsvarets Forskningsinstitut

För kännedom inom Försvarsmakten

LEDS Samo ÖB/GD stöd
LEDS (CIO, INRI, JUR)
MUST
PROD
Flygstaben